

Złoty medal „Cracoviae Merenti” dla Zamku Królewskiego na Wawelu

2021-07-12

Zamek Królewski na Wawelu - miejsce o wyjątkowym znaczeniu historycznym i kulturowym oraz niemierzalnej wartości ideowej, który od wieków pozostaje symbolem polskiej państwowości i określa naszą tożsamość narodową, otrzymał złoty medal „Cracoviae Merenti”.

Wyróżnienie wręczyli w poniedziałek, 12 lipca, podczas uroczystej sesji Rady Miasta Krakowa w magistracie prezydent Krakowa Jacek Majchrowski oraz przewodniczący rady miasta Krakowa Dominik Jaśkowicz. Złoty medal „Cracoviae Merenti” odebrał dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu Andrzej Betlej.

- Dawno nie byliśmy świadkami takiego wydarzenia. Najwyższe odznaczenie naszego miasta, złoty medal „Cracoviae Merenti” przyznany zostaje po raz pierwszy od wielu lat, a honorujemy nim Zamek Królewski na Wawelu - miejsce o najwyższej wartości historycznej i kulturowej - powiedział prezydent Krakowa Jacek Majchrowski.

Podkreślił, że nie sposób opisać bogactwa treści związanych z Wawelem. Historycy przypisują mu funkcję podobną do tej, jaką w Rzymie pełni Kapitol. Stanisław Wyspiański widział w nim odpowiednik ateńskiego Akropolu, istotę nie tylko polskiej, ale i europejskiej kultury. Jego wartość określa też obecność na liście światowego dziedzictwa UNESCO.

Jacek Majchrowski dodał, że historia wzgórza - od rozbudowy królewskiej siedziby i gromadzenia skarbów, po dramatyczne próby ratowania wawelskiego dziedzictwa w chwilach dziejowych klęsk - nadało temu miejscu szczególne znaczenie i zbudowało jego genius loci.

Wawelska rezydencja jest najstarszym ośrodkiem władzy i szczególnie nam drogim symbolem polskiej państwowości. - Ku Wawelowi zmierzały patriotyczne pielgrzymki, biegły nasze myśli w chwilach upadku Rzeczypospolitej. W jego murach zapisane są dzieje potężnego państwa Jagiellonów i ślady pięciu wieków nieprzerwanej świetności Krakowa - zaznaczył Jacek Majchrowski.

Historyczną rolę odgrywa też funkcjonujące w zamku muzeum. Szczyci się ono nie tylko wspaniałymi zbiorami - m.in. włoskimi malowidłami z kolekcji Lanckorońskich oraz unikatowymi w skali świata arrasami - ale też znaczącym wkładem w rozwój nauki i kultury.

- Zamek Królewski na Wawelu pozostaje strażnikiem i depozytariuszem najcenniejszych pamiątek ojczyściej historii, będąc jednocześnie szanowanym w świecie ośrodkiem konserwacji dzieł sztuki i architektury, instytucją wybitnie zasłużoną dla międzynarodowej promocji Polski i Krakowa - podkreślił Jacek Majchrowski.

Muzeum Zamek Królewski na Wawelu liczy 90 lat, ale na jego powstaniełożył się wielopokoleniowy wysiłek. Próby odnowy wawelskiego wzgórza - niszczonego i grabionego przez najeźdźców,

zdeństwanego przez austriacką armię – podejmowane były niejednokrotnie.

– Odnowa Wawelu kontynuowana konsekwentnie po II wojnie światowej – zawsze była dla Polaków obowiązkiem patriotycznym, traktowano ją w kategoriach zadania ogólnonarodowego – podkreślił prezydent.

W 1956 roku Komisja Odbudowy Wawelu podjęła uchwałę, w której zapisano, że „każdy metr sześcienny ziemi wawelskiej jest zabytkiem kultury narodowej i źródłem historycznym, wymagającym ochrony i badania na równi z dziełami sztuki i architektury”.

Najnowsza, stała ekspozycja muzeum pn. „Wawel Odzyskany” stanowi zwieńczenie projektu „Wawel – dziedzictwo dla przyszłości” i opisuje proces modernizacji wzgórza.

Po 1989 roku, wysiłkiem całego społeczeństwa, przy wsparciu Narodowego Funduszu Odnowy Zabytków Krakowa i funduszy unijnych, renowacja Wawelu nabrała dynamicznego tempa. W konsekwencji Wawel jaśnieje dziś pełnią blasku i tętni nowym życiem. Jak mawia prof. Ostrowski, który przez ostatnie 30 lat był dyrektorem wawelskiego muzeum – tak okazał się Wawel nigdy „za ludzkiej pamięci”. Odwiedzany przez miliony turystów, jest ośrodkiem prężnej działalności wystawienniczej, edukacyjnej i badawczej.

– Za to imponujące dzieło – całokształt działań składających się na odnowę wawelskiego wzgórza, za bogate życie, które tętni współcześnie w murach wawelskiego muzeum – dziękujemy dziś w sposób szczególny – wszystkim jego twórcom oraz obecnym gospodarzom – podsumował Jacek Majchrowski.

– Decyzja o przyznaniu złotego medalu „Cracoviae Merenti” Zamkowi Królewskiemu na Wawelu jest wyrazem naszego szacunku i uznania jakie winni jesteśmy miejscu o tak ogromnym znaczeniu historycznym i kulturowym. Jest również przejawem naszej wdzięczności za trud wielu pokoleń ludzi, którzy przez lata badali to miejsce, dbali o jego renowację, a w czasach II wojny światowej ratowali bezcenne dziedzictwo. Dziękuję za Państwa trud i pasję. Dziękuję za codzienną cichą pracę. Dziękuję za to, że stoją Państwo na straży naszej największej dumy narodowej, dbając o ducha polskości i bogactwo kultury światowej. W imieniu Rady Miasta Krakowa i własnym gratuluję tego najwyższego wyróżnienia krakowskiego samorządu. Jesteśmy z Państwa dumni – powiedział przewodniczący Rady Miasta Krakowa Dominik Jaśkowiec.

– Przyznanie tego najważniejszego krakowskiego wyróżnienia to dla Zamku Królewskiego wielki honor i zaszczyt – powiedział dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu Andrzej Betlej. Zwrócił uwagę, że na odwrocie medalu widnieje Wzgórze Wawelskie i jest „to wyraźny znak potwierdzający, że Zamek i miasto tworzą integralną całość”.

– Przyznanie wyróżnienia zbiegło się z jubileuszem, bowiem w roku 1930 powołano Państwowe Zbiory Sztuki – Muzeum Zamek Królewski – mówił Andrzej Betlej. Dodał, że w czasach zaborów Wawel był symbolem polskiej państwowości, jest też dziś postrzegany jako symbol Krakowa, a tysiące turystów odwiedza go, by poznać bogatą przeszłość miasta i kraju. – Zamek jest miejscem przekazywania wiedzy o naszym dziedzictwie narodowym oraz prowadzenia działalności kulturalnej i edukacyjnej. Gdy w roku 2020 obejmowałem funkcję dyrektora Zamku Królewskiego towarzyszyło mi poczucie odpowiedzialności nie tylko za to muzeum, ale też za relację z miastem Kraków. Zależało mi na tym,

**Magiczny
Kraków**

aby Wawel stał się miejscem otwartym dla krakowian, aby Wzgórze będące ulubionym miejscem spacerów mieszkańców miasta otwarło przed nimi pełne tajemnic zakamarki i ogrody, aby pracownicy zamku podzielili się swoją wiedzą i pasją ze wszystkimi zainteresowanymi sztuką i historią Polski i miasta – dodał Andrzej Betlej.

Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę w sprawie przyznania złotego medalu „Cracoviae Merenti” dla Zamku Królewskiego na Wawelu 8 lipca 2020 r. Do tej pory wręczonych zostało sześć złotych medali „Cracoviae Merenti”. Otrzymali je: św. Jan Paweł II (jedyna osoba uhonorowana w ten sposób, złotym medalem oznaczonym numerem pierwszym), Biskupstwo Krakowskie, Uniwersytet Jagielloński, Towarzystwo Strzeleckie Bractwo Kurkowe, Szpital Zakonu Bonifratrów, Krakowska Kongregacja Kupiecka.